

مقاله پژوهشی

میزان بروز مرگ در اثر مواد مخدر، ثبت شده در پزشکی قانونی استان خراسان شمالی در ۵ ساله ۱۳۸۷ تا ۱۳۹۲

سید کاوه حجت^۱، ابراهیم گلماکانی^{۲*}، سرور کاظمی^۳، مینا نوروزی خلیلی^۴، حسین لشکردوست^۵، امیر صدقی^۶، سامان احمدی مقدم^۷، فرهاد یوسفخانی^۸

^۱استادیار روانپزشکی دانشگاه علوم پزشکی خراسان شمالی، مرکز تحقیقات اعتیاد و علوم رفتاری، بجنورد، ایران

^۲استادیار گروه بیهوشی، دانشکده پزشکی، دانشگاه علوم پزشکی مشهد، مشهد، ایران

^۳دانشجوی کارشناسی ارشد روانشناسی بالینی، مرکز تحقیقات اعتیاد و علوم رفتاری، دانشگاه علوم پزشکی خراسان شمالی، بجنورد، ایران

^۴دستیار تخصصی پزشکی اجتماعی دانشگاه علوم پزشکی مشهد، گروه پزشکی اجتماعی، مشهد، ایران

^۵مری اپیدمیولوژی، مرکز تحقیقات اعتیاد و علوم رفتاری، دانشگاه علوم پزشکی خراسان شمالی، بجنورد، ایران

^۶دکترای حرفه ای، سازمان پزشکی قانونی خراسان شمالی، بجنورد، ایران

^۷دانشجوی کارشناسی اتاق عمل، مرکز تحقیقات اعتیاد و علوم رفتاری، کمیته تحقیقات دانشجویی، دانشگاه علوم پزشکی خراسان شمالی، بجنورد، ایران

^۸دانشجوی کارشناسی هوشبری، مرکز تحقیقات اعتیاد و علوم رفتاری، کمیته تحقیقات دانشجویی، دانشگاه علوم پزشکی خراسان شمالی، بجنورد، ایران

*نویسنده مسئول: بجنورد، دانشگاه علوم پزشکی و خدمات درمانی خراسان شمالی، مرکز تحقیقات اعتیاد و علوم رفتاری

پست الکترونیک: golmakanie@mums.ac.ir

وصول: ۹۲/۸/۱۲ اصلاح: ۹۲/۹/۵ پذیرش: ۹۲/۹/۱۶

چکیده

زمینه و هدف: با توجه به شیوع بالای مصرف مواد مخدر در ایران و عوارض خانوادگی و اجتماعی و مرگ و میر، این مطالعه با هدف مقایسه میزان مرگ و میر ناشی از مواد مخدر از ابتدای سال ۱۳۸۷ تا آخر سال ۱۳۹۱ پایه ریزی شد.

مواد و روش کار: در یک مطالعه مقطعی-تحلیلی کلیه موارد مربوط به مرگ و میر مرتبط با مواد مخدر از میان اجساد ارجاعی به سازمان پزشکی قانونی استان خراسان شمالی از ابتدای سال ۸۷ تا اول ۹۱ استخراج و در چک لیست پژوهشگر ساخته بر اساس اطلاعات ثبت شده از پزشک قانونی درج شد. اطلاعات با استفاده از نرم افزار SPSS نسخه ۱۴ و با استفاده از شاخص های آمار توصیفی (فراوانی، میانگین و فراوانی درصدی) و آزمون خی دو مورد ارزیابی قرار گرفت.

یافته ها: از بررسی یافته های پژوهشی مشخص گردید از ۱۷۶ مورد مرگ بر اثر مواد مخدر، ۸۸/۶٪ مربوط به جنس مذکر بوده است. میانگین سنی کل افراد نیز ۱۴/۳۴ ± ۳۴/۸۲ بود. اکثر افراد بی سواد و از نظر شغل بیکار بودند. ۷۵٪ افراد سابقه مصرف سیگار داشتند. مصرف تریاک و شیره با ۴۳/۷٪ بیشترین دخالت را در مرگ افراد داشت. در نهایت از کل ۱۷۶ مورد، ۳۴ نفر (۱۹/۴ درصد) آن در سال ۱۳۸۷، ۳۹ نفر (۲۲/۲ درصد) در سال ۱۳۸۸، ۳۳ نفر (۱۸/۸ درصد) در سال ۱۳۸۹، ۲۵ نفر (۱۴/۲ درصد) در سال ۱۳۹۰ و ۴۴ نفر (۲۵/۴ درصد) آنها در سال ۱۳۹۱ روی داده است. همچنین بین سال های متوالی از نظر مرگ بر اثر مواد تفاوت معنی داری مشاهده نشد. **نتیجه گیری:** نتایج حاصل از این پژوهش نشان داد مرگ و میر ناشی از مصرف مواد مخدر در بین مردان و در سنین جوانی و افراد بیکار و بی سواد شیوع بالاتری داشته است.

واژه های کلیدی: مرگ، مواد مخدر، پزشکی قانونی

مقدمه

بار مالی فراوان بر فرد و خانواده اش، بار مالی و معنوی فراوانتری بر جامعه نیز داشته است [۲] و همچنین باعث از کار افتادگی و مرگ و میر بسیاری از جوانان که سرمایه هر مملکتی به شمار می روند، می گردد [۳].

اعتیاد مهم ترین و دردناک ترین معضل اجتماعی است [۱]. مصرف بیش از حد مواد مخدر در سراسر جهان باعث افزایش مرگ و میر شده است [۱۸] که علاوه بر تحمیل

وضعیت تأهل، شغل و تحصیلات) از پرونده آنها در چک لیست ثبت گردید. بعد از جمع آوری اطلاعات رابطه فاکتورهای دموگرافیک با مرگ این افراد مورد تحلیل قرار گرفته و میزان مرگ های ۵ ساله به تفکیک هر سال مورد مقایسه قرار می گیرد. جهت بیان نتایج با استفاده از نرم افزار SPSS نسخه ۱۴ و شاخص های آمار توصیفی (فراوانی، میانگین و فراوانی درصدی) و آزمون خی دو مورد ارزیابی قرار گرفت. از معیار های ورود به مطالعه می توان به موارد زیر اشاره کرد:

- ۱- بیماران فوت شده به دلیل مسمومیت یا بیش مصرف مواد مخدر که علت مرگ در گزارش پزشکی قانونی به دلیل اثر مستقیم مواد ذکر شده است و نتیجه آزمایش سم شناسی سطح بالای مواد در خون ذکر شده است.
- ۲- عدم وجود بیماری جسمی شناخته شده که مرگ فرد با آن قابل توجیه باشد (براساس گزارش پزشکی قانونی)

یافته ها

به طور کلی تعداد موارد مرگ و میر ناشی از مواد مخدر ثبت شده در سازمان پزشکی قانونی استان خراسان شمالی طی ۵ سال ۱۷۶ نفر می باشد که از بین آنها ۹۹/۶ درصد آنها دارای هویت معلوم و تنها ۰/۴ درصد آنها هویت نامعلوم داشتند. کمترین سن ۴ ماهگی و بیشترین سن ۸۶ سال است. میانگین سنی آنها نیز $34/34 \pm 34/82$ بود. همچنین ۱۵۶ نفر (۸۸/۶ درصد) آنها مرد و ۲۰ نفر (۱۱/۴ درصد) زن بودند. از نظر تأهل ۸۲ نفر (۴۶/۶ درصد) متأهل، ۶۸ نفر (۳۸/۶ درصد) مجرد، ۱۶ نفر (۹/۱ درصد) طلاق گرفته و ۳ نفر (۱/۷ درصد) بیوه بودند. از نظر شغل نیز ۵۲ نفر (۲۹/۵ درصد) موارد مرگ بیکار، ۴۵ نفر (۲۵/۶ درصد) دارای شغل آزاد، ۳۴ نفر (۱۹/۳ درصد) کارگر، ۲۲ نفر (۱۲/۵ درصد) خانه دار، ۶ نفر (۳/۴ درصد) کشاورز، ۵ نفر (۲/۸ درصد) محصل، ۵ نفر (۲/۹ درصد) کارمند و ۱ نفر (۰/۶ درصد) بازنشسته بودند.

همچنین از نظر تحصیلات ۳۸ نفر (۲۱/۷ درصد) آنها بی سواد، ۲۴ نفر (۱۳/۷ درصد) تحصیلات ابتدایی، ۲۵ نفر (۱۴/۳ درصد) دارای تحصیلات راهنمایی، ۸ نفر (۴/۶ درصد) در سطح تحصیلات متوسطه، ۷ نفر (۴ درصد) دیپلم و ۴ نفر (۲/۲ درصد) دارای تحصیلات فوق دیپلم و بالاتر بودند. شایان ذکر است که ۶۷ نفر از این گروه)

کشور ما به دلایل متعدد فرهنگی و موقعیت جغرافیایی و همجواری با دو کشور تولید کننده مواد مخدر، شرایط بحرانی و حادی دارد و افراد مبتلا به اعتیاد همه روزه خسارات سنگین اقتصادی و فرهنگی به جامعه وارد می گردد [۴]. علایم مصرف بیش از اندازه ی این مواد در بدن عبارت است از افزایش دمای بدن، توهم، تشنج، آشفستگی و تحریک پذیری می باشد. در مقادیر بالای این مواد امکان مرگ و میر به دنبال مصرف وجود دارد [۵].

مطالعات مختلف حاکی از روند رو به افزایش مسمومیت با مواد مخدر خصوصاً مواد اپیوئیدی و مرگ و میر ناشی از آن است [۱۹-۲۱]. آمار فوت در اثر مواد مخدر و روان گردان در مطالعات کشورهای مختلف متفاوت است. در مطالعه ای که در سال ۲۰۰۹ در واشنگتن انجام شده است، تعداد افرادی که به دنبال مصرف مواد مخدر فوت کردند، ۱۶۶۸ نفر گزارش شد که این میزان مرگ و میر برابر با ۶/۴ مرگ به ازای صد هزار نفر در سال است [۱۶]. یک مطالعه ی انجام شده در ایالات متحده امریکا در سال ۲۰۱۱ نشان داد میزان کل مسمومیت ها شامل مواد مخدر طی سالهای ۱۹۹۹ تا ۲۰۰۶ بیش از سه برابر شده است [۶]. در یک مطالعه گذشته نگر در استرالیا بین سالهای ۱۹۹۴ تا ۱۹۹۷ مرگ و میر ناشی از مواد مخدر ۵۰ برابر بیشتر شده، میزان شیوع آن از ۷۳ تا ۷۱/۵ در یک میلیون نفر در سنین ۴۴ - ۱۵ سال متغیر بوده است [۷].

با توجه به مطالب گفته شده منجمله شیوع بالای مصرف مواد مخدر در ایران و حجم بالای عبور و توزیع این مواد و عوارض خانوادگی و اجتماعی و مرگ و میر ناشی از آن، این مطالعه با هدف مقایسه میزان مرگ و میر ناشی از مواد مخدر در ۵ ساله ی ۱۳۸۷ تا ابتدای ۱۳۹۲ و مقایسه هر سال با سال بعدی پایه ریزی شده است.

روش کار

پژوهش حاضر از نوع مطالعات مقطعی تحلیلی می باشد. محقق به سازمان پزشکی قانونی مراجعه و با بررسی فایل های مربوط به موارد مرگ از ابتدای سال ۸۷ تا پایان سال ۹۱ کلیه ی موارد مرگ که علت آن مصرف مواد مخدر ذکر شده در فرم ورود اطلاعات ثبت شد و سپس مشخصات دموگرافیک این افراد (از جمله سن، جنس،

از نظر روش مصرف ۶۷ نفر (۴۱ درصد) افراد به روش تدخینی، ۳۹ نفر (۲۳/۹ درصد) به روش تزریقی و ۱۴ نفر (۸/۶ درصد) به روش خوراکی مصرف مواد داشتند. در ۲۶/۵ درصد افراد روش مصرف نامعلوم بود.

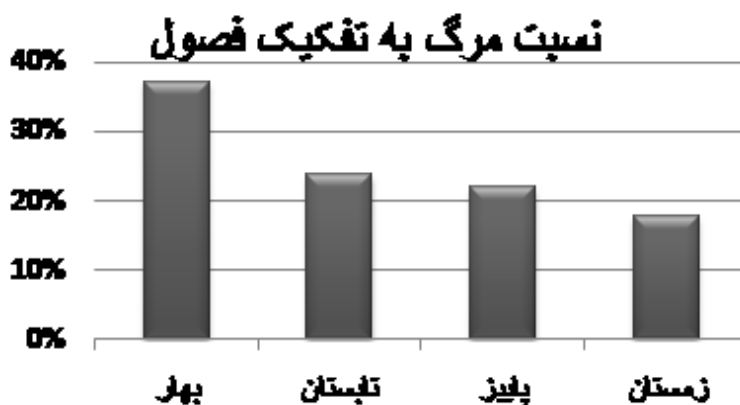
همچنین ۶۱ نفر (۳۷ درصد) مرگ و میر های ناشی از مواد مخدر در فصل بهار، ۳۹ نفر (۲۳/۶ درصد) در فصل تابستان، ۳۶ نفر (۲۱/۸ درصد) در فصل پاییز و ۲۹ نفر (۱۷/۶ درصد) در فصل زمستان اتفاق افتاده است. آزمون آماری نشان داد که نسبت مرگ در فصل های سال تفاوت معنی داری داشت ($p=0/003$).

میزان مرگ و میر های ثبت شده در پزشکی قانونی که ناشی از مصرف مواد مخدر بوده، از کل ۱۷۶ مورد، ۳۴ نفر (۱۹/۴ درصد) آن در سال ۱۳۸۷، ۳۹ نفر (۲۲/۲ درصد) در سال ۱۳۸۸، ۳۳ نفر (۱۸/۸ درصد) در سال ۱۳۸۹، ۲۵ نفر (۱۴/۲ درصد) در سال ۱۳۹۰ و ۴۴ نفر (۲۵/۴ درصد) آنها در سال ۱۳۹۱ روی داده است. میزان مرگ در سال های مورد بررسی تفاوت معنی داری نداشت (۰/۲۱۷). $p=$

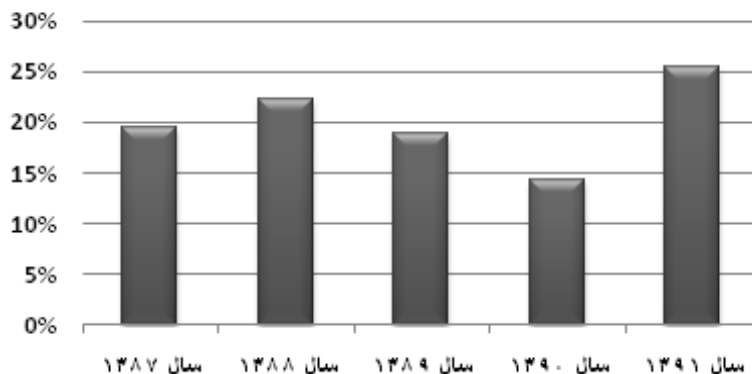
۳۸/۳ درصد) میزان تحصیلات در پرونده آنها ثبت نشده بود.

از نظر محل فوت، ۵۱/۷ درصد در خانه، ۸/۵ درصد در باغ، ۶/۳ درصد در خارج شهر، ۶ درصد در پارک، ۶ درصد در پایگاه نظامی، ۵/۷ درصد در کوچه و خیابان، ۵/۱ درصد در بیمارستان و ۴/۵ درصد در ساختمان نیمه کاره بودند. همچنین ۱۲۹ نفر (۷۵ درصد) آنها سابقه مصرف سیگار داشتند. ۳۳ نفر (۱۹/۲ درصد) استعمال سیگار نداشتند. ۹ نفر از آنها در پرونده شان ذکر از مصرف سیگار نبود.

از نظر مدت زمان اعتیاد افراد، ۹۲ نفر (۵۶/۴ درصد) افراد سابقه اعتیاد زیر ۵ سال، ۳۰ نفر (۱۸/۴ درصد) افراد سابقه اعتیاد بین ۵ تا ۱۰ سال، ۳۰ نفر (۱۸/۴ درصد) افراد سابقه اعتیاد بین ۱۰ تا ۲۰ سال، ۸ نفر (۴/۹ درصد) سابقه اعتیاد بین ۲۰ تا ۳۰ سال و ۳ نفر (۱/۸ درصد) آنها سابقه مصرف مواد مخدر بیش از ۳۰ سال دارند. از نظر نوع ماده مخدر مصرفی، ۷۴ نفر (۴۶/۳ درصد) مصرف تریاک و شیره، ۷۲ نفر (۴۵ درصد) مصرف هرویین و کراک، ۳ نفر (۱/۹ درصد) مصرف ترامادول، ۱ نفر (۰/۶ درصد) مصرف حشیش و ۳ نفر (۱/۹ درصد) مصرف الکل داشتند.

درصد مرگ میر در سال های ۱۳۸۷ تا ۱۳۹۱

بحث

از بررسی یافته های پژوهشی مشخص گردید مرگ و میر ناشی از مصرف مواد مخدر در بین مردان و در سنین جوانی و افراد بیکار و بی سواد شیوع بالاتری داشته است. این یافته می تواند علل مختلفی از جمله فشار روانی و نداشتن درآمد در مردان جوان باشد.

اعتیاد به مواد مخدر دارای ابعاد وسیعی است و این پیچیدگی موجب گردیده است که به لحاظ ملاحظات سیاسی، اجتماعی و اقتصادی در تمام کشورها و به خصوص در کشور ما بر معضلات آن افزوده گردد. آمار فوت در اثر مواد مخدر و روان گردان در مطالعات کشورهای مختلف متفاوت است. در مطالعه ای که در سال ۲۰۰۹ در واشنگتن انجام شده است، تعداد افرادی که به دنبال مصرف مواد مخدر فوت کردند، ۱۶۶۸ نفر گزارش شد که این میزان مرگ و میر برابر با ۶/۴ مرگ به ازای صد هزار نفر در سال است [۸]. در مطالعه مشابهی در نروژ که در سال ۲۰۰۹ انجام شد، میزان مرگ و میر به دنبال مواد مخدر ۱/۹٪ گزارش شد [۹].

در بررسی فراوانی جنس، ۱۵۴ نفر (۸۸/۶ درصد) آنها مرد و ۲۰ نفر (۱۱/۴ درصد) زن بودند. در مطالعه ی انجام

شده در ایران در سال ۲۰۰۹، درصد مردان مصرف کننده ی مواد مخدر و روان گردان ۶۴/۳ درصد و زنان ۳۵/۷ درصد بوده است [۱۲]. در مطالعات قبلی نیز که در سال ۲۰۰۸ در تهران انجام شد بین جنسیت و مواد روانگردان رابطه معنی دار وجود داشت که در مردان بیشتر از زنان بود [۱۴]. مطالعه انجام شده در ویرجینیا در سال ۲۰۰۹ نشان داد که در مسمومیت های دارویی شامل مواد مخدر و روان گردان فراوانی زنان ۳۷ درصد و مردان ۶۳ درصد بوده است [۱۵]. در بررسی به عمل آمده، اکثریت افراد دارای سطح تحصیلات پایین و کم سواد بوده اند که این عوامل نیز از موارد دخیل و دامن زننده به آماده سازی فرد برای رو آوردن به اعتیاد است. این یافته با نتایج مطالعات قبلی نظیر مطالعه رزاقی [۳] و خلخالی [۱۷] همخوانی دارد. تنهایی و عدم وجود مشغله از مهمترین عوامل روی آوردن فرد به استفاده از مواد مخدر است. به طوری که ۳۸/۶ درصد از افراد فوت شده را مجردین تشکیل می دهند. اعتیاد منتج از بیکاری و بیکاری خود حاصل اعتیاد است. در بررسی انجام شده حدود یک سوم افراد فوت شده یعنی ۲۹/۵ درصد بیکار بوده اند. و بیشترین میزان مرگ و میر بخاطر روش مصرف تدریجی بوده است.

آمار مرگ و میر به دنبال مسمومیت با مواد مخدر در کشور های مختلف متفاوت است؛ به طوری که در مطالعه انجام شده در آمریکا نشان داده شد که میزان مرگ و میر به دنبال مسمومیت دارویی در آمریکا از ۱۶۱۰۰۰۰۰ در لائو تا ۱۲۴۱۰۰۰۰۰ در نیومکزیکو، متفاوت است [۱۳].

به هر حال به عنوان یک اصل اساسی همواره پیشگیری بهتر از درمان است. این مهم در امر اعتیاد از جایگاه والایی برخوردار است. به همین دلیل کار فرهنگی و آموزش مستمر و هشدار دهنده از طریق مراکز آموزشی و وسایل ارتباط جمعی در ارتباط با عوارض و عواقب اعتیاد برای جوانان همواره از نیازهای اصلی جوامع است.

نتیجه گیری

نتایج بدست آمده از پژوهش حاضر نشان می دهد اکثریت افراد دارای سطح تحصیلات پایین و کم سواد و از خانواده های با سطح اقتصادی-اجتماعی پایین بوده اند که این عوامل نیز از موارد دخیل و دامن زننده به آماده سازی فرد برای رو آوردن به اعتیاد است. همچنین اکثریت افراد متوفی (۵۴/۴ درصد) اعتیاد زیر ۵ سال داشتند که این می تواند نشانگر این باشد مصرف کوتاه مدت اما بیش از حد مواد منجر به فوت این افراد شده است.

گرچه میزان مرگ و میر بر اثر مواد مخدر در سال ۱۳۹۱ بالاترین میزان را دارد، اما خوشبختانه تفوت معنی داری بین ۵ سال مشاهده نمی شود. با دادن آموزش های لازم و مراقبت بیشتر می توان به کاهش آسیب در این قشر کمک شایانی نمود.

تشکر و قدردانی

از کوشش بی دریغ همکاران محترم در بخش های مختلف پزشکی قانونی خراسان شمالی که در اجرای این تحقیق همکاری داشتند صمیمانه قدردانی می شود.

References

1. Chyrylv S, Drug addiction family relationships in the mirror, Pyr morady Saeed translation, Tehran:Publication Hammam; 2008.p.15.
2. Mokhtari A, Brief Overview of the status of drug abuse in iran , Archives of Iranian Medicine, 2002 , 5(3): 184-190[Persian]
3. Razzaghi EM, Rahimi movaghar A, Hosseini M, "et al", a rapid situation

assessment of drug abuse in iran, Tehran: UNDCP ; 1999[Persian].

4. Managati VR, mohammadi M, Addiction treatment, Daryaye Nor: shiraz ; 2001.

5. Monatoya ID, Mccann Dj, Drug of abuse: management of intoxication and antidotes, Exs 2010 ; 100:519-41.

6. Webster LR, cochella S, Dagupta N, Fakata KL, Fine PG, Fishman SM, "et al", An analysis of the root causes for opioid-related

بیشترین میزان مرگ و میر در دهه سوم زندگی بوده است. میانگین سنی افراد فوت شده به دلیل مصرف مواد ۳۴/۸۲±۱۴/۳۴ می باشد، یعنی اعتیاد بیشترین نیروهای فعال و خلاق جامعه را درگیر کرده، بصورت کاملاً خزنده افراد موثر در سازندگی فردای جامعه را از دور خارج می سازد. این یافته با پژوهش های زرایی (۲۰۰۹)، خروش (۲۰۰۶) و بهنرت (۲۰۱۰) همخوانی دارد [۱۰،۱۱،۱۲].

نمونه از نظر تأهل به چهار دسته متأهل، مجرد، طلاق گرفته و بیوه تقسیم شد که بیشتر آنها (۴۶/۶ درصد) متأهل و باقی با اختلاف کمی (۳۸/۶ درصد) مجرد بودند. بین فراوانی افراد متأهل و مجرد تفاوت معنی داری وجود نداشت. در مطالعه ی مشابهی در دانشگاه گیلان افراد مجرد ۸۹/۴ درصد، افراد متأهل ۹/۶ درصد بود [۱۲].

در نتایج به دست آمده ۷۵ درصد از میزان مرگ ها مربوط به کسانی بوده است که سابقه مصرف سیگار داشته اند اینجا همان بحث قدیمی همپوشی سیگار کشیدن و اعتیاد مطرح می شود که سیگار دروازه ای به مصرف مواد است که متأسفانه علی رغم تاکید های مکرر هنوز هم استعمال آن مخصوصاً در بین قشر جوان روند رو به افزایش دارد. بیشترین تعداد مرگ، مربوط به معتادانی با سابقه اعتیاد زیر ۵ سال بوده است. این نتیجه را به دو صورت می توان تبیین کرد: تغییرات بیولوژیک ناشی از مصرف مواد در سال های اول بیشترین تاثیر را در مغز دارد و دومین برداشت این است که در سال های اول مصرف فرد به دنبال تجربه اولین احساس سرخوشی اش و فرار از عوارض تحمل و رسیدن به حالت قبل از مصرف، به صورت تصاعدی اقدام به افزایش ماده مصرفی کرده و دچار مسمومیت و مرگ می شود. در رابطه با این یافته پژوهشی یافت نشد.

assessment of drug abuse in iran, Tehran: UNDCP ; 1999[Persian].

4. Managati VR, mohammadi M, Addiction treatment, Daryaye Nor: shiraz ; 2001.

5. Monatoya ID, Mccann Dj, Drug of abuse: management of intoxication and antidotes, Exs 2010 ; 100:519-41.

6. Webster LR, cochella S, Dagupta N, Fakata KL, Fine PG, Fishman SM, "et al", An analysis of the root causes for opioid-related

- overdose death in the united states, *Pain med* 2011; 12(suppl 2): s26-s35.
7. Bak S, petal P. Opium overdosage, *Am J forensic Med pathology* 1998; 4: 314-320.
 8. Coolen P , Best S , Lima A , Sabel J , Paulozz L , overdose deaths involving prescription opioids among medical enrollees-washington , 2004-2007. *NMWR Morb Mortal Wkly Rep* 2009 ;58 (42) :1171-5.
 9. Clausen T , waal H , Thoresen M , Gossop M , Mortality among opiate users : opioid maintenance therapy , age and causes of death, *Addiction* 2009 ; 104(8) : 1356-62.
 10. Khorvash F, Fasihi Dastjerdi M, Zarefar S, Izadi M, onaidi Jafari N, Infectious complications and mortality due to norgesic in comparison with other injecting narcotics, *Journal of Military Medicine* 2006; 8(2): 149-54[Persian].
 11. Bohnert AS, Fudalej S, Ilgen MA, Increasing poisoning mortality rates in the United States, 1999-2006, *Public Health Rep* 2010; 125(4): 542-7.
 12. Zarrabi H, Najafi K, Kafi M, Shirazi M, Substance use among students of Guilan University of Medical Sciences in Iran in 2005-2006, *Acta Medica Iranica* 2009; 47(6): 473-8[Persian].
 13. Paulozzi LJ, Ryan GW, Opioid analgesics and rates of fatal drug poisoning in the United States, *Faculty Medicine of Shahid Beheshti University of Medical Sciences* 2008; 32(4): 315-9[Persian].
 14. Barooni S, hrdad R, bari E, A survey of Ecstasy use among 15-25 year-olds in five areas of Tehran. *Tehran University Medical Journal* 2008; 65(11): 49-54[Persian].
 15. Wunsch MJ, Nakamoto K, Behonick G, Massello W, Opioid deaths in rural Virginia: a description of the high prevalence of accidental fatalities involving prescribed medications, *Am J Addict* 2009; 18(1): 5-14.
 16. Coolen P , Best S , Lima A , Sabel J , Paulozz L , overdose deaths involving prescription opioids among medical enrollees-washington , 2004-2007, *NMWR Morb Mortal Wkly Rep* 2009 ;58 (42) :1171-5.
 17. KHalkhali MR, Najafi K, Nazifi F, The frequency of drugs and substances use in opiate dependents , *Med J Gilan Univ Med Sci*; 15: 40-47.
 18. Centers for Disease Control and Prevention (CDC) (2012) CDC grand rounds: prescription drug overdoses - a U.S. epidemic, *MMWR Morb Mortal Wkly Rep* 61: 10-3.
 19. Dhalla IA, Mamdani MM, Sivilotti ML, Kopp A, Qureshi O, "et al", (2009) Prescribing of opioid analgesics and related mortality before and after the introduction of long-acting oxycodone, *CMAJ* 181: 891-6.
 20. Warner M, Chen LH, Makuc DM (2009) Increase in fatal poisonings involving opioid analgesics in the United States 1999-2006, *NCHS Data Brief* 22: 1-8.
 21. Centers for Disease Control and Prevention (CDC) (2011) Vital signs: overdoses of prescription opioid pain relievers---United States 1999-2008, *MMWR Morb Mortal Wkly Rep* 60: 1487-92.

Original Article

The incidence of death due to substance abuse documented in North Khorasan forensic Medicine Organization in years 2008-2013

Hojjat SK¹, Golmakanie E², Kazemi S³, Norozi khalili M⁴, Lashkardoost H⁵, Sedghi, A⁶, Ahmadi moghaddam S⁷, Yousefkhani F⁸

¹Assistant professor of psychiatry, North Khorasan University of Medical Sciences, Addiction and Behavioral Science Research Center, Bojnurd, Iran

²Department of Anesthesiology and Critical Care, Faculty of Medicine, Mashhad University of Medical Sciences, Mashhad, Iran

³M.A. Student of Clinical Psychology, Addiction and Behavioral Science Research Center, Bojnurd, Iran

⁴Assistant of Community Medicine, Mashhad University of Medical Sciences, Department of Community Medicine, Mashhad, Iran

⁵M.S. of Epidemiology, Addiction and Behavioral Science Research Center, Bojnurd, Iran

⁶M.D. North Khorasan Forensic Medicine Organization, Bojnurd, Iran

⁷B.A. Student of Operating Room, Addiction and Behavioral Science Research Center, Student Research Committee, North Khorasan University of Medical Sciences, Bojnurd, Iran

⁸B.A. Student of Anesthesiology Pediatric, Addiction and Behavioral Science Research Center Student Research Committee, North Khorasan University of Medical Sciences, Bojnurd, Iran

***Corresponding Author:**
Department of Anesthesia in Mashhad University of Medical Science, Mashhad, Iran.
Email: Golmakanie@mums.ac.ir

Abstract

Background & objective: Due to the high prevalence of drug use in Iran and its socio-familial complications and mortality, we aimed to compare the incidence of death due to substance abuse in North Khorasan in 2008-2013.

Material & Methods: In this Descriptive - analytic study, we compared all of death caused by substance abuse. Of all deaths reported to the forensic medicine of North Khorasan between 5 years. Then data were recorded on a data entry form. The data were gathered from the original forensic medicine checklist. Data were analyzed by SPSS software and presented with descriptive statistics

Result: In all cases of death due to substance abuse, 88.6% were male. The mean age of the group was 34.82 ± 14.34 . In terms of education most of them were illiterate and unemployed. 75% of group had smoking history. Opium abuse by 43.7% had maximum involvement in death. In the end 19.4% of deaths occurred in 1387, 22.2% in 1388, 18.8% in 1389, 14.2% in 1390 and 25.4% in 1391.

Conclusion : Result showed that death caused by substance abuse are more prevalent in young men, unemployed and illiterate persons. There was no significant difference of death due to substance abuse between years.

keywords: death, substance abuse, forensic medicine

Submitted: 3 Nov 2013

Revised: 26 Nov 2013

Accepted: 7 Dec 2013